

mérés.info

A Mérés-értékelési Osztály hírei

2010. június

Reflexiók a 2009/2010. tanévi követő mérések okán

A 2009/2010. tanévi mérési naptár¹ szerint 2010. április 19-én kezdődött a 10. évfolyamos követő mérések sora a könyvtárhasználati ismeretek mérésével, és június 4-én zárult az idegen nyelvi (angol, német), valamint a történelemméréssel. Mindegyik mérési területnél a 2008/2009. tanévi 9. évfolyamos bemeneti mérésben érintett tanulók vettek részt. A vizsgálat célja annak tanulmányozása, hogy az adott területeken az egyes tanulóknál, továbbá a fővárosi fenntartású intézményekre vonatkozóan képzéstípusonként milyen fejlődés állapítható meg. A részletes eredményeket a 2010 szeptemberére elkészülő elemzésekben hozzuk nyilvánosságra.

A két követő mérés jegyzőkönyveiben megfogalmazottak, a hozzánk különböző módon eljutott kérdések képezik jelen összegzésünk alapját.

A 2009/2010. tanévre kiteljesedett fővárosi mérési rendszer új eleme² a 10. évfolyamos tanulók három területen megvalósult követő mérése. Az intézmények pedagógusai, mérésvezetői és intézményvezetői körében sok kérdés fogalmazódott meg az adott területek tanulóinak 9. évfolyamos bemeneti mérését követően, és az azóta eltelt időben egyaránt. Ezek a kérdések elsősorban a mérés szempontjából nem megszokott tárgy, a történelem érté-

kelésével kapcsolatosak. A szövegértés- és a matematikamérés (országos és fővárosi egyaránt) már elfogadottabb az intézmények részéről, valamint az idegen nyelvi mérés is jobban illeszkedik az iskolák világába. A történelemmel kapcsolatban már a 2008. évi bemeneti mérésnél is több kérdés merült fel a pedagógusok részéről a mérőeszközzel kapcsolatban, de a követő mérést nehezen tudták elképzelni a nyelvi előkészítő és kéttannyelvű osztályokban. A mérés műhelyfoglalkozásokon teret biztosítottunk a felmerült kérdések tisztázásának, a mérési rendszer áttekintésének, azonban ezeken a rendezvényeken az iskolák szűk köre vesz részt. További információ forrásként szolgálnak a mérések előkészítésének és lebonyolításának útmutatói.

A mérésről készült jegyzőkönyvekben 19 esetben szerepelt valamilyen megjegyzés, melyek harmada érintette a nyelvi előkészítő és kéttannyelvű oktatásban részt vevő tanulók értékelését. Az intézet honlapján elérhető a mérés-értékelésre vonatkozó gyakran ismételt kérdések és válaszok³, melyek közül a történelemmel kapcsolatos legutolsó magyarázatot ad a jegyzőkönyvekben megfogalmazott aggodalmakra.

¹http://www.fppti.hu/data/cms47410/Mnaptar_2009_10.pdf

²http://www.fppti.hu/meres-ertekeles/meres_hirek/PEK_2010.html

³http://www.fppti.hu/meres-ertekeles/gyik/tortenelem_gyik

„A nyelvi előkészítő és a kéttannyelvű osztályok tanulóit ugyanazzal a feladatlappal fogják mérni a követő, 10. évfolyam végi történelemmérés során? A mérés időpontjában még csak a 9. évfolyam anyagát tanulták történelemből.

A mérés nem tananyag elsajátítását vizsgálja, hanem képességek fejlettségét állapítja meg. Az eredmények nyelvvoktatás jellege szerinti bontásával és a 10. évfolyam tananyagára vonatkozó feladatok eredményének kizárásával a tanulók történelmi kompetenciáinak fejlettsége értelmezhetővé és összehasonlíthatóvá válik fővárosi és iskolai szinten is.”

Könyvtárhasználati ismeretek mérése

2008 novemberében 39 iskola egy-egy osztályának 9. évfolyamos tanulói, több mint 1000 diák volt részese első esetben a könyvtárhasználati ismeretek mérésének⁴. 10. évfolyamon 38 iskola tanulói, a bemeneti mintának körülbelül 75%-a írta meg a követő mérés feladatlapjait. A minta elemszámának csökkenését az évisméltés, a kimaradás mellett a mérés napján előforduló hiányzás idézte elő.

A mérés előkészítését és lebonyolítását előzetes útmutató alapján az intézmény igazgatója és mérésvezetője végezte. A mérés időpontját az érintett iskolák választották meg április 19-e és 23-a között. Az 1. ábra mutatja be az iskolák által a mérésre kiválasztott időpontok megoszlását. A szervezés szempontjából legszerencsésebb körülmények között zajlott a mérés az isko-

lak háromnegyed részében, a napok közötti eloszlást tekintve közel azonos arányban. A feladatlapok kitöltésére egy tanítási órára volt szükség. Erre a mérési útmutató minden évben az 1-2. tanítási órát javasolja. Minden esetben, hogy az iskolák fele ezt választotta, és 30% a 3. órát (2. ábra), azonban ezeknél későbbi időpontok is előfordultak. Egyelőre csak feltételezni tudjuk, hogy az eredményeket ezek a tények nem befolyásolták. Választ az adatok feldolgozásával kapunk.

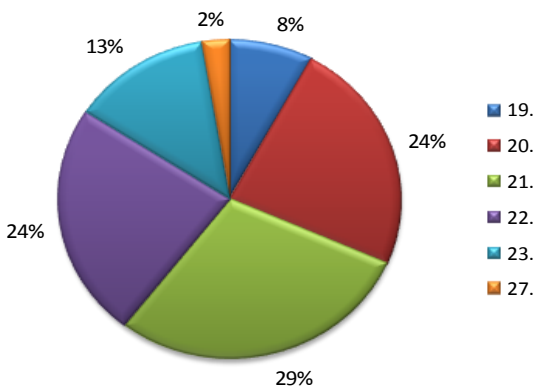
A mérés előkészítésével, lebonyolításával kapcsolatos szabálytalanság a jegyzőkönyvek tanúsága szerint nem történt.

Idegen nyelvi és történelemmérés

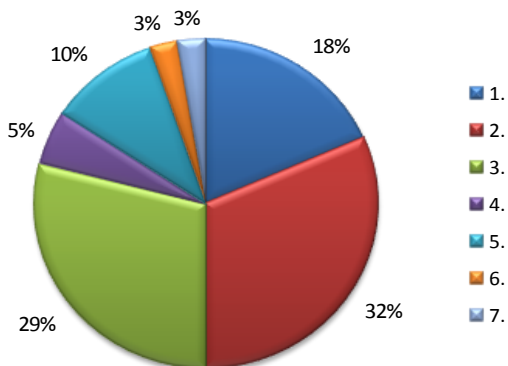
A 10. évfolyamos idegen nyelvi (angol, német) és történelemmérés megszervezése a könyvtárhasználati ismeretekhez hasonlóan központi útmutató alapján, az intézményvezető és a mérésvezető irányítása mellett az iskolák által szabadon megválasztott napon zajlott 2010. június 1-4. között. A szervezés azon iskolákban, ahol középiskolai és szakiskolai osztályok is vannak nagyobb figyelmet igényelt, mivel a különböző feladatlapot oldottak meg a tanulók. Idegen nyelv területén volt átfedés a feladatlapok között, de az a jegyzőkönyvi megállapítás, hogy „a nyelvi feladatlapok szakközépiskolai és szakiskolai változata teljesen egyforma, pedig a tanulók nem azonos tudásszinten vannak”, nem fedti a valóságot.

⁴http://www.budapestedu.hu/data/cms63414/Fov_bemeneti_konyvtarhasznalat_meres_elemez_20090908.pdf

1. ábra. Az iskolák megoszlása a könyvtárhasználat ismeretek mérés választott napja szerint

2. ábra. Az iskolák megoszlása a könyvtárhasználati ismeretek mérés céljára kiválasztott tanóra órarendi időpontja szerint

Idegen nyelvi mérésnél a nyelvi előkészítő, a kéttannyelvű és a normál nyelvvű képzés tanulóit azonos feladatlappal mérjük, mivel a mérés normaorientált, tehát az adott populáció átlagához viszonyítunk az eredményeket. Ennek megfelelően nem az a cél, hogy 100%-os hibátlan megoldások nagy számban legyenek, hiszen a különböző képességgel rendelkező tanulók minél teljesebb körét kívánjuk lefedni.

A mérés időpontja a 2009/2010. évi mérési naptár megjelenése (2009. május) során már ismert volt, a tanévi munkatervet az iskolák már ennek ismeretében készíthették el, ennek ellenére egyes iskoláknál ez gondot jelentett.

„NEM SZERENCÉS az utolsó előtti héten iratni a mérést. Az emelt szintű érettségi miatt ez a hét két napja szünet (ill. kirándulás). Több osztályban már nincs osztályfőnöki óra az év végéig. (Izd. Kérdőívek)”

*„Nem lehetne kicsit (1-2 héttel) hamarabb-
ra időzíteni ezt a felmérést? Nagyon nehéz
rávenni a diákokat, hogy komolyan vegyék
a munkát.”*

A fővárosi követő mérés időpontjának meghatározása során minden esetben szempont, hogy a tanév végéhez minél közelebb legyen, és ne essen egybe az országos kompetenciaméréssel, melyen ugyanazok a tanulók vesznek részt.

A 9. évfolyamos bemeneti mérés 2008 szeptemberében zajlott a két területen. Az idegen nyelvi mérést reprezentatív mintán végeztük, viszont a történelem bemeneti mérés a tanulók teljes körét érintette. A 10. évfolyamos követő mérésben a nyelv területén ugyanazon tanulók voltak érintettek,

mint bemenetkor, történelemből viszont reprezentatív mintán történt a mérés. Előzetes adatok alapján a bemeneti mintában érintett középiskolai tanulók 72%-a a követő mérésben részt vett. A szakiskolai tanulók mintájánál az előzetesen várthoz képest is nagyon nagy volt a lemorzsolódás, így a követő mérésben a bemeneti minta 45%-a vett csak részt. Angol és német nyelvből együtt a tanulók kétharmada megírta a követő mérés feladatlapját. Történelemből a júniusi követő mérésbe kiválasztott minta 80%-a oldotta meg a feladatlapokat.

Tanulói kérdőívet a mintában érintett tanulók 80%-a kitöltötte, mely a korábbi évek tapasztalatai szerint jó aránynak számít.

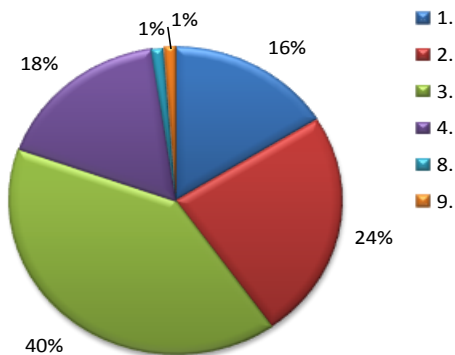
A fentiekből egyértelműen következik, hogy a longitudinális vizsgálat miatt a szakiskolai tanulók esetében a bemeneti mérést nagyobb mintaelemszámon kell végezni.

Két intézmény jelezte, hogy figyelmetlenségi probléma miatt keveredett a szakiskolai és szakközépiskolai tanulók között a feladatlap. Ettől eltekintve a jegyzőkönyvek információi alapján szabálytalanság a mérés során nem történt.

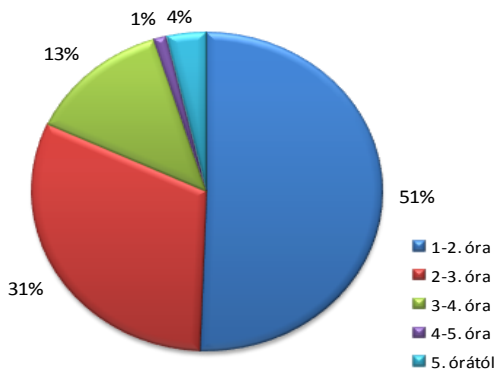
A mérést az iskolák 40-40%-a elsősorban az első két napra, valamint a harmadik napra szervezte (3. ábra).

Szerencsésnek nevezhető, hogy az útmutató javaslatára szerinti 1-2. órán zajlott az iskolák felében a mérés, sőt további 31%-uk esetében sem nyúlt túl a 3. óra a feladatlapok kitöltése (4. ábra). Itt is csak feltételezhető, hogy a mérés ennél későbbi időpontja nem befolyásolta a tanulói teljesítményeket.

3. ábra. Az iskolák megoszlása az idegen nyelvi és történelemmérés választott napja szerint

4. ábra. Az iskolák megoszlása az idegen nyelvi és történelemmérés céljára kiválasztott tanóra órarendi időpontja szerint

A követő mérések végleges eredményeiről készült elemzések szeptembertől a korábbi gyakorlatnak megfelelően a <http://www.budapestedu.hu/meres-ertekeles/archivmeresek> oldalon lesznek elérhetőek.

Meghívó a 2010/2011. tanév első műhelyfoglalkozására

Szeretettel várjuk a fővárosi fenntartású középfokú oktatási intézmények igazgatóit, méréssel foglalkozó igazgatóhelyetteseit, mérésvezetőit, munkaközösség-vezetőit és minden érdeklődőt a következő műhelyfoglalkozásunkra

2010. augusztus 30-án,
hétfőn délután **14.00-16.00 óra** között

a Mérei Ferenc Pedagógiai Intézet (1088 Budapest, Vas u. 8-10.) Fsz. 4-es termébe az évindító első műhelyfoglalkozásra.

Az összejövetel főtémája:
A bemeneti mérések haszna.

Ennek keretében szóba kerül a fővárosi mérési rendszer áttekintése után a mért eredmények értékelésének, iskolai használhatóságának lehetőségei. A megbeszélés egyben lehetőséget biztosít a szeptember 14-21 közötti bemeneti kérdésekkel kapcsolatos kérdések tisztázására is.

A műhelyfoglalkozásra szívesen várjuk a megbeszélendő témákat *illető javaslataikat*. Kérdéseiket, problémafelvetésüket, kérjük, *2010. augusztus 25-ig* a meres@fppti.hu címre szíveskedjenek elküldeni.

FELELŐS KIADÓ *Sárik Zoltán, igazgató*
SZERKESZTETTE *Südi Ilona*

MÉRÉS-ÉRTÉKELÉSI OSZTÁLY
MUNKATÁRSÁK

Südi Ilona
Lövei Mária
Török József

meres@fppti.hu

sudi.ilona@fppti.hu
lovei.maria@fppti.hu
torok.jozsef@fppti.hu

338 2156/147
338 2156/120
338 2156/119